పుంస్త్రీ

- నల్లపనేని విజయలక్ష్మి

పురాణేతిహాసాల నుండి కథలను తీసుకొని ఆధునిక దృక్కోణం నుండి వాటిని పునర్మూల్యాంకనం చేయటం, కథల్లోని అవాస్తవిక సంఘటనలను, అసంపూర్ణంగా చెప్పబడ్డ విషయాలను తమదైన సృజనాత్మకతతో వివరించటం అనేకమంది ఆధునిక రచయితలు చేశారు. యస్.యల్. భైరప్ప రచించిన 'పర్వ', వి.యస్. ఖండేకర్ రచించిన 'యయాతి', ఇరావతి కర్వేగారి 'యుగాంత' ఇటువంటివే. ఇదే పద్ధతిలో డాక్టర్ ప్రభాకర్ శిశిలగారు అంబ, భీష్ములకు సంబంధించిన సన్నివేశాలతో కూడిన భారత కథను 'పుంస్త్రీ' అనే పేరుతోనూ, పడవ నడిపే బెస్త కన్య నుండి కురు రాజ్యానికి సుస్థిరతను చేకూర్చిన రాజమాతగా సత్యవతి సాగించిన జీవిత ప్రయాణాన్ని 'మత్స్యగంధి' అనే పేరుతోనూ కన్నడంలో రచించారు. ఈ నవలలను వేలూరి కృష్ణమూర్తి తెలుగులోనికి అనువదించారు. కృష్ణమూర్తిగారు తెలుగు వారైనా వారి జీవితంలో అధికభాగం కన్నడ భాషా వ్యవహారమున్న ప్రదేశాల్లోనే గడిచింది. తెలుగు కన్నడ భాషల్లో సమానమైన ప్రావీణ్యం కలిగి ఉండటం, కన్నడ సాహిత్యాన్ని చదివే అవకాశం దొరకటంతో ఆయన అనేక కన్నడ నవలలు, కథలను తెలుగులోనికి అనువదించారు. ఉద్యోగ విరమణానంతరం డెబ్బైయేళ్ల వయసులో ఆయన రచనా వ్యాసంగాన్ని ప్రారంభించటం విశేషం.

డా. ప్రభాకర శిశిల కన్నడ సాహిత్యంలో పేరెన్నికగల రచయిత. అర్థశాస్త్ర అధ్యాపకునిగా 28 సంవత్సరాల అనుభవంగల వీరు కన్నడంలో 50కి పైగా అర్థశాస్త్ర గ్రంథాలను, వ్యాసాలను రచించారు. యక్షగాన కుటుంబానికి చెందిన వీరు ఎన్నో యక్షగాన నాటకాలు రచించారు. పర్యటన కథలు, కథాసంకలనాలు, నవలలు రచించడమే కాకుండా సామాజిక, సాంస్కృతిక సంబంధమైన కార్యాలలో కృషి చేశారు. వీరు రచించిన 'పుంస్త్రీ' నవలకు పుట్టరాజ గవాయి ప్రశస్తి లభించింది. ఈ నవల ఇంగ్లీషు, సంస్కృతంతో పాటు పదకొండు భారతీయ భాషల్లోకి అనువాదమవుతున్నది. వీరు రచించిన 'మత్స్యగంధి' నవలకు యక్షగాన అకాడమీ ప్రశస్తి లభించింది. భారత కథను ఆధునిక దృక్కోణం నుండి పునర్మూల్యాంకనం చేసే క్రమంలో రచయిత పుంస్త్రీ నవలలో కొన్ని మార్పులు చేశారు. కొన్ని కల్పనలు చేర్చారు.

సత్యవతితో తన వివాహం జరిపించిన దేవవ్రతునికి శంతనుడు ఇచ్ఛామరణం పొందే వరాన్నిచ్చినట్లుగా భారతంలో చెప్పబడింది. కురుక్షేత్ర యుద్ధంలో నేల కూలిన భీష్ముడు తనను అంపశయ్యపై ఉంచమని కోరినట్లు, ఉత్తరాయణం వచ్చేవరకు వేచి ఉండి ఇచ్ఛామరణాన్ని పొందినట్లు వర్ణించబడింది. శాపాలు, వరాలవంటి అవాస్తవిక అంశాలకు తావు లేకుండా ఆధునిక దృక్కోణం నుండి కథాఘట్టాలను సృజించటానికి ప్రయత్నం చేసిన రచయిత అంపశయ్య గురించి ప్రస్తావించలేదు. భీష్ముడి హృదయంలో నాటుకున్న బాణం పెకలించడానికి వీలు లేని విధంగా గుండెలో లోతుగా నాటుకున్నదని, దానిని బయటకు లాగితే ప్రధాన రక్తనాళం చిట్లి ప్రాణానికే ప్రమాదమని, అలాగే ఉంచితే అపాయం లేదని రాజవైద్యులు చెప్పారని చెప్పటం, తద్వారా భీష్ముడు ఎప్పుడు కోరుకుంటే అప్పుడు బాణాన్ని పీకివేసి మరణాన్ని పొందగలిగే అవకాశం కలిగినవాడిగా చిత్రించటం ఆయన చేసిన మార్పు. ఈ సందర్భంలోనే మానవులు ఉంటే దీర్ఘాయుష్మంతులుగా ఉండగలరేమోగాని అమరులుగా ఉండలేరని, చిరంజీవత్వం అనేది కేవలం కల్పనేనని భీష్ముడు, పరశురాముల సంభాషణ ఆధారంగా తేల్చి చెపుతాడు. శంతనుడు గంగ తనను విడిచిపెట్టి వెళ్లిన తరువాత 36 సంవత్సరాలకు పైగా మరే ఇతర స్త్రీని ఆశించకుండా ధర్మబద్ధంగా రాజ్యపాలన చేస్తూ కాలం గడిపాడని వ్యాస భారతంలో చెప్పబడింది. ఆ తరువాత అతడు వేటకు వెళ్లినపుడు గంగానదీ తీరంలో గంగ తిరిగి కనిపించి అతడికి కుమారుని అప్పగించినట్లు చెప్పబడింది. శంతనుడు దేవవ్రతుని ఇంటికి తీసుకొని వెళ్లిన తరువాత

పుత్ర ప్రేమను ఆస్వాదిస్తూ నాలుగు సంవత్సరాలు గడిపాడు. ఆ తరువాత అతడు వనవిహారానికి వెళ్లి సత్యవతిని చూడటం తటస్థించింది. ఈ లెక్కలన్నీ పరిశీలించినపుడు అప్పటికే దేవవ్రతునికి 40 సంవత్సరాల వయస్సు ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది.

శంతనుడు 20 సంవత్సరాల వయస్సులోనే గంగను వరించాడనుకున్నా, వారికి ఎనిమిదిమంది సంతానం కనుక గంగ అతడిని విడిచి వెళ్లేనాటికి అతడు 28 సంవత్సరాల వయస్సులో ఉండి ఉండాలి. ఆ తరువాత 40 సంవత్సరాలు కలుపుకుంటే అతడు సత్యవతిని చూసి మోహించింది 68 సంవత్సరాల వయస్సులో. 40 సంవత్సరాల వయస్సులో ఉన్న కుమారుని వివాహం తలపెట్టకపోగా తన దిగులుకు కారణాన్ని కనుగొనడానికి వచ్చిన కుమారునితో నీకేదైనా ఆపద కలిగితే భరత వంశం విచ్ఛిన్నమైపోతుందనే బాధతో వివాహాన్ని కోరుతున్నానని చెపుతాడు శంతనుడు. ఆ తరువాత దేవవ్రతుడు తన తండ్రి వలచిన కాంత దాశరాజు కుమార్తె అని మంత్రుల ద్వారా తెలుసుకొని, అక్కడకు వెళ్లి దాశరాజు కోరిక మేరకు భీష్మ ప్రతిజ్ఞ చేసి సత్యవతితో శంతనుని వివాహం జరిపిస్తాడు. తనయుడికి తన పట్లగల ప్రేమకు, భక్తికి మెచ్చి శంతనుడు అతడికి ఇచ్ఛా మరణాన్ని వరంగా అనుగ్రహించాడు. రచయిత శంతనుడికి మొదట ప్రతిజ్ఞ విషయం తెలియదని, తెలిశాక చాలా బాధపడ్డాడని, దేవవ్రతుడే సింహాసనానికి ఉత్తరాధికారి కావాలని కోరుకున్నాడని, సత్యవతి నీకంటె ఎక్కువ కాదు అని చెప్పడమేకాక, ప్రతిజ్ఞ చేయడానికి ముందు తననుగాని, సత్యవతినిగాని అడగలేదు కనుక తమ ఆదేశాన్ని అనుసరించి ఇష్టమైనవారిని వివాహం చేసుకొని హస్తినాపుర సామ్రాజ్యానికి వారసుడిని పొందాలని సూచించినట్లుగా మార్పు చేశాడు. కాశీ రాజు తన కుమార్తెలకు స్వయంవరాన్ని ఏర్పరచాడని వేగుల ద్వారా తెలుసుకొన్న భీష్ముడు తన తమ్ముడైన విచిత్రవీర్యుని కోసం ఆ కన్యలను జయించి తీసుకురావడానికి తల్లి అనుమతితో వెళ్లాడు. ఈ ఘట్టంలో కాశీరాజు హస్తినాపుర రాజు విచిత్రవీర్యునికి స్వయంవర ఆహ్వానం పంపక అవమానించాడని ఎక్కడా చెప్పబడలేదు. భీష్ముడు అందరినీ ఓడించి కాశీరాజ పుత్రికలను హస్తినాపురానికి తెచ్చాక అంబ తన మనసులోని మాట చెపుతుంది. ఆమె మాటలనుబట్టి ఆమె, సాళ్వరాజు పరస్పరం ప్రేమించుకున్నారని, స్వయంవరంలో ఆమె సాళ్వరాజును వరించడానికి ఆమె తండ్రి అంగీకరించాడని తెలుస్తుంది. అపుడు సాళ్వరాజు దస్యుడన్న కారణంగా అతడికి స్వయంవరాహ్వా... పంపకుండా కాశీరాజు అవమానించడమన్నది జరగ... ఇది రచయిత చేసిన మార్పు. కాశీరాజు ప్రకటిం... స్వయంవరానికి వెళ్లేనాటికి భీష్ముడు వృద్ధుడు. వ్యాస భా... ప్రకారం సత్యవతీ శంతనుల వివాహం నాటికి అతడి వ... 40 ఏళ్లు అయితే సత్యవతికి వెంటవెంటనే చిత్రాం... విచిత్రవీర్యులు జన్మించారనుకున్నా, ఆనాటికి అతడు ... ఏళ్లవాడు. అందుకే భీష్మని చూడగానే అతడు వృద్ధుడు ... చింతతో కాశీరాజ పుత్రికలు అక్కడి నుండి తొలగిపోయా... భారతం చెపుతుంది.

వృద్ధః పరమధర్మాత్మా వలీ పలిత ధారణః

కిం కారణ మిహాయతః నిర్లజ్జః భరతర్షభః (ఆది - 102 అ - ...

వృద్ధుడు, పరమ ధర్మాత్ముడు, నెరసిన జుట్టు కలవా... భరతవంశ శ్రేష్ఠుడు లజ్జను విడిచి ఈ స్వయంవరా... రావడమేమిటి? అని స్వయంవరానికి వచ్చిన ఇతర రాజు... అతడిని అపహసించారని భారతంలో ఉంది. అయితే అం... భీష్ముల కథను ప్రధానంగా తీసుకొని పుంస్త్రీ నవల... రచించిన ప్రభాకర్ శిశిల ప్రధానోద్దేశం ఆయా పాత్ర... మానసిక సంఘర్షణను, ప్రతిజ్ఞా పాలన పేరిట భీష్మ... కారణంగా కురు రాజ్యానికి, అంబకు జరిగిన నష్ట... చిత్రించడం కావటంవల్ల తదనుగుణంగా ఆయన కథ... కల్పనలు చేర్చాడు. భారతంలో విచిత్రవీర్యుడు చక్కని రూ... పరాక్రమాలు కలవాడని, అతడు అంబిక, అంబాలికల... ఏడు సంవత్సరాలు యథేచ్ఛగా కామభోగాల... అనుభవించాడని చెప్పబడింది. విచిత్రవీర్యుడు నపుంసకుడ... అతడిని వివాహమాడిన అంబిక, అంబాలికలు అనాఘ్రా... పుష్పాలుగానే మిగిలిపోయారని రచయిత కల్పించాడ... ఈ కల్పన అంబ విచిత్రవీర్యుని తిరస్కరించడానికి ప్రధా... కారణంగా నిలిచింది. సాల్వరాజు తిరస్కరణకు గురయ్యా... కూడా అంబ విచిత్రవీర్యుని గట్టిగా తిరస్కరించడానికి ఇ... కారణమయినట్లుగా రచయిత వర్ణించాడు. పరాక్రమ... పందెంగా పెట్టి పోరాటంలో గెలిచిన రాజకుమారుడి... ముగ్గురు కన్యలను కాశీరాజు ఇవ్వదలచుకున్నట్లు... వర్ణించడం కూడా రచయిత చేసిన కల్పనే. ఈ కల్ప... ఆధారంగానే రచయిత అంబ స్వరాన్ని బలంగా... వినిపించగలిగాడు. శౌర్యానికి ప్రతిఫలంగా లభించి... కన్యలను వేరొకరికి కట్టబెట్టడమంటే వారిని వస్తువులవ... ఉపయోగించడమేనని ఆమె భీష్ముని చర్యను ప్రశ్నించింది...

భీష్ముని చర్యను సరైనదిగా ఆమోదిస్తే పరాక్రమవంతులు స్వయంవరాలలో గెలిచి తెచ్చే స్త్రీలను శౌర్యహీనులైన వారికి భోగవస్తువులుగా చేసే అపాయం ఉందని ఆమె ఎత్తి చూపింది. అభిమన్యుడు ద్రోణుడి ఎడమచేతి బొటనవ్రేలిని త్రెంచివేశాడని, ఆ కారణంగానే ద్రోణుడు సరిగ్గా యుద్ధం చేయలేకపోయాడని రచయిత వర్ణించాడు. జయద్రథుని వధ సందర్భంలోనూ సూర్యగ్రహణం వల్లకాక పశ్చిమ దిక్కున కర్పూరపురాశికి మంట పెట్టి దట్టమైన పొగను ఉత్పత్తి చేసి కృత్రిమమైన నల్లని మేఘం సూర్యుడిని కప్పేలా చేసి పాండవులు సూర్యాస్తమయం జరిగిందన్న భ్రమలో కౌరవులను పడేశారని రచయిత కల్పించాడు. కృష్ణుని యుద్ధతంత్ర నైపుణ్యానికి ఒక గొప్ప ఉదాహరణగా ఆ సంఘటనను సృష్టించాడు. ద్రుపదుడు తన రక్తసంబంధానికి చాలా దగ్గరైన ఒక బంధువును వివాహం చేసుకోవడం, అది సగోత్ర వివాహం కూడా కావడంవల్ల శిఖండి అలా జన్మించి ఉండవచ్చని భీష్ముడు భావించినట్లుగా రచయిత చెప్పాడు. తన పత్ని ద్వారా సమర్థుడైన మగ సంతానాన్ని పొందడం అసాధ్యమని భావించి ఆరోగ్యవంతులైన యువతీ యువకులను అతడు దత్తత చేసుకున్నాడని, వారిరువురినీ యజ్ఞం ద్వారా శుద్ధి చేయించి యజ్ఞ సంభవులని చెప్పుకున్నాడని వర్ణించాడు.

గంగాదేవి చిన్న వయసులోనే శంతనుడిని, కుమారుడైన దేవవ్రతుడిని త్యజించి విరక్తురాలై హిమాలయాలకు వెళ్లిపోయిందని రచయిత వర్ణించాడు. కాశీరాజ కుమార్తెల స్వయంవర వేదిక వద్దకు వెళ్లిన భీష్ముడు స్పష్టంగా తన సహోదరునికిచ్చి వివాహం జరిపించడం కోసం వారిని తీసుకువెళుతున్నానని, అభ్యంతరమున్నవారు యుద్ధంలో తనను జయించి వారిని చేపట్టవచ్చునని ప్రకటించాడు. కనుక తమ వివాహం విచిత్రవీర్యునితో జరుగనుందన్న విషయం రాజకుమార్తెలకు ముందే తెలుసు. అయితే వారికి హస్తినావతికి వచ్చిన తరువాత మాత్రమే ఆ విషయం తెలిసినట్లుగా, విచిత్రవీర్యుడిని చూడగానే వారిలో నిరాశానిస్పృహలు కమ్ముకున్నట్లుగా రచయిత వర్ణించాడు. ఏకలవ్యుడు అనే పేరుగల గిరినాయకుని పాత్రను రచయిత కల్పించాడు. 'పైనున్న వారి కాళ్లు పట్టకుండా క్రింది వర్గంవారు బ్రతకడం చాలా కష్టం. అందరూ సమానులు కావాలంటే శాస్త్రకారులు సమానతను ఒక జీవన విలువని అంగీకరించాలి. దానికి తగ్గ శాస్త్రాధార శ్లోకాలను రచించి వాటిని శాస్త్ర గ్రంథాలలో చేర్చాలి. రాజుల ద్వారా అవి అలవాటై పోయి ఆచరణ కావాలి. ధర్మమన్నది శాస్త్రాలలో ఉండదు. ఆచరణలో మాత్రమే ఉంటుంది.'వంటి ఆధునిక భావాలను ఈ పాత్ర ద్వారా పలికించాడు రచయిత. రచయిత చేసిన మార్పులు, కల్పనలన్నీ భారత కథలోని 'అవాస్తవిక' సంఘటనలను తొలగించి భీష్ముడు, అంబల మానసిక సంఘర్షణను ఆవిష్కరించడానికి, సరికొత్త కోణం నుండి భారత కథను అర్థం చేసుకోవడానికి దోహదకారులయ్యాయి.

భీష్ముడు:

జీవితకాలమంతా ఇతరులకు నైతిక భూమికగా నిలిచినవాడు, తన అంతరంగాన్ని పంచుకోగలవారు లేక ఒంటరితనపు వెలితిని అనుభవించినవాడు భీష్ముడు. గాయపడి మరణం కోసం ఎదురుచూస్తున్న సమయంలో తన జీవితంలో చోటుచేసుకున్న సంఘటనలను పునరాలోచించుకునే అవకాశం అతడికి లభించింది. ఆ సమయంలో అతడి మనసులో చెలరేగిన భావాలను, అతడు అనుభవించిన మానసిక సంఘర్షణను వర్ణించడం ద్వారా అతడి వ్యక్తిత్వాన్ని పాఠకుల ముందుంచాడు రచయిత. రాజమాత ఆజ్ఞానుసారం కాశీ రాజకుమార్తెల స్వయంవరానికి బయలుదేరిన సమయంలో అతడిలో తాను ప్రతిజ్ఞను నిలుపుకున్న తీరుపట్ల గర్వముంది. తనని తాను రాముడితో పోల్చుకున్నాడు. పితృవాక్య పరిపాలనకు వనవాసం చేసిన రామునికంటె తండ్రి సుఖం కోసం బ్రహ్మచారిగా బ్రతకడానికి, తమ్ముడి సుఖం కోసం స్వయంవర మంటపానికి వెళ్లి శౌర్య ప్రదర్శన చేయడానికి సిద్ధపడ్డ తన త్యాగమే గొప్పదన్న ఆభిజాత్యం అతడిలో కనిపిస్తుంది. అంబ తనను వివాహమాడమని కోరినపుడు సైతం 'దేశాన్ని పాలించేవారు బిడ్డలను పొందకున్నా చింత లేదు. జీవన విలువలను సృష్టించాలి, వాటిని కాపాడాలి.' అని 'అపుత్రస్య గతిర్నాస్తి' అని భావించేవారే నిండి ఉన్నప్పుడు తండ్రికొరకు బ్రహ్మచారిగా ఉండిపోతానని ప్రతిజ్ఞాబద్ధుడిగా ఉండిపోవడం ఎలాంటి విలువవుతుందో ఆలోచించు' అని తనను తాను ఒక గొప్ప విలువను నెలకొల్పుతున్నవాడిగా భావించుకున్నాడు. గుండెలో లోతుగా దిగిన బాణంతో మరణయాతన అనుభవిస్తూ మంచం మీద పడి ఉన్న సమయంలో పూర్వపు సంఘటనలను గుర్తు చేసుకొనే క్రమంలో అతడిలో ఏర్పడిన మానసిక సంఘర్షణ తన అభిప్రాయాలను మార్చుకొనేలా చేసింది. జయద్రథుని మరణవార్తను వినిపించడానికి

దుర్యోధన, దుశ్శాసనులు భీష్మునివద్దకు వచ్చారు. ఆ సమయంలో దుశ్శాసనుడిని చూసిన భీష్ముడికి అన్న చెబితే విషాన్నయినా త్రాగడానికి సిద్ధపడే అతడి భ్రాతృప్రేమ అంధనిష్ఠగా కనిపించింది. అదే సమయంలో తనను తాను తరచి చూసుకొని తండ్రి కోసం తాను చేసిన ప్రతిజ్ఞ కూడా ఒక రకంగా అంధనిష్ఠేనని నిర్ధారణకు వచ్చాడు. తాను చేసిన ప్రతిజ్ఞవల్ల కలిగిన గర్వం అప్పటికి తొలగిపోయి, తన నిర్ణయం / ప్రతిజ్ఞ సరైనది కాకపోవచ్చునన్న ఆలోచన, ఆవేదన అతడిలో చోటుచేసుకున్న తీరును రచయిత చక్కగా వ్యక్తం చేశాడు. రచయిత తన ఆధునిక భావాలను భీష్ముని ఆలోచనల్లో చొప్పించడం కూడా ఈ నవలలో కనిపిస్తుంది. లోకంచేత కొనియాడబడిన శూరులను బిడ్డలుగా కుంతి పొందడానికి కారణం భర్త అనుమతి తీసుకొని ఆమె తనకు ఇష్టమైనవారి ద్వారా బిడ్డలను పొందడమేనని భీష్ముడు భావిస్తాడు. 'పుట్టుకవల్ల శ్రేష్ఠత లభిస్తుందన్నది ఒట్టి భ్రమ.' అని, జాతి వ్యవస్థను మీరి పొందిన సంతానం శ్రేష్ఠంగా ఉంటుందనడానికి పరశురాముడు, వ్యాసుడు, ద్రోణుడు, కర్ణుడు, పాండవులు, తాను సాక్ష్యమని భీష్ముడు భావించినట్లుగా రచయిత కల్పించాడు.

అంబ:

అంబిక అంబాలికలు చక్కని వస్త్రాలు, విలువైన ఆభరణాలు ధరించి సింగారించుకోవడంలో ఆసక్తిగలవారుగా, వ్యక్తిత్వం లేనివారుగా ఈ నవలలో కనిపిస్తారు. వారికి భిన్నంగా అంబ క్షత్రియోచితమైన అస్త్రవిద్య, గుర్రపు స్వారి నేర్చుకోవడమే కాకుండా కావ్యాలు, శాస్త్రాలు అధ్యయనం చేసి గొప్ప వ్యక్తిత్వాన్ని సంతరించుకున్న వనితగా కనిపిస్తుంది. స్వయంవరానికి శౌర్యాన్ని పోటీగా ఉంచడం, ఆ పోటీలో గెలిచినవాడిని చెల్లెళ్లతో కలసి పంచుకోవడం అంబకు ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. ఒక క్షత్రియుడు ఎంతమంది పత్నులనైనా పొందవచ్చునని, స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వకూడదని, స్త్రీలకు హృదయమే ఉండదని భావించే సమాజంలో ఆమె వేదన అరణ్యరోదనే అయింది. ఉపవనంలోని సరోవరంవద్ద సాళ్వభూపతిని కలుసుకొని అతడితో మాట్లాడి అతడి వ్యక్తిత్వంపట్ల అంబ ఆకర్షితురాలైనట్లుగా రచయిత కల్పించడంవల్ల అటు సాళ్వుని వ్యక్తిత్వం, ఇటు అంబ వ్యక్తిత్వం సువ్యక్తమయ్యాయి. తండ్రికి జరగబోయే హానిని ఊహించి తనను గాంధర్వ వివాహం చేసుకుంటానన్న

సాళ్వుని ఆపిన బుద్ధిమంతురాలిగా, హస్తినకు వెళ్లిన తరు
తన శాస్త్ర పరిజ్ఞానంతో, వాక్చాతుర్యంతో సత్యవతి, భీష్ము
ఒప్పించి సాళ్వునివద్దకు తనను పంపేలా చేసుకొ
చతురమతిగా అంబ పాత్ర తీర్చిదిద్దబడింది. ఎవరికీ
కలగని రీతిలో పరిస్థితులను చాకచక్యంగా నిభాయి
తనను చేరుకొన్న అంబను అర్థం చేసుకోవడంలో విఫల
సాళ్వుడు తన స్వాభిమానాన్ని నెపంగా చూపి ఆమె
తిరస్కరించిన ఘట్టాన్ని, వారిరువురి సంభాషణ
విపులంగా కల్పించిన రచయిత ఆ రెండు పాత్రల
పాఠకులకు సానుభూతి కల్గించాడు.

హస్తినావతికి సామ్రాజ్ఞి అయ్యే యోగాన్ని తిరస్కరిం
ఆమెకు హస్తినావతి ఆశ్రయంలో జీవించడం అభిమా
గాయపరిచే విషయం. అందువల్లనే గిరినగరిలో గడి
సమయం తన జీవితంలోనే అత్యంత ఆనందంగా గడి
సమయం అయినా అక్కడ నిలిచిపోవడానికి ఇష్టపడలే
యోగినిగా ఆశ్రమవాసం చేస్తూ శస్త్ర, శాస్త్ర పారంగతుర
కావాలనే ఆశయంతో పరశురాముని ఆశ్రయించింది. త
న్యాయం చేయాలని ప్రయత్నించి భీష్ముని పట్టుదల కారణం
విఫలమైన పరశురాముని చూశాక అవమానభారం
భీష్ముని మీద పగతో ఆమె తన జీవితాన్ని అంతం చేసుకుం
మరణశయ్యపై ఉన్న వ్యక్తి తన జీవితాన్ని, తన తోటివా
జీవితాన్ని నిష్పక్షపాతంగా బేరీజు వేసుకొని, ఆ
సంఘటనలను, ఆయా వ్యక్తులను అర్థం చేసుకోవడా
ప్రయత్నం చేసే క్రమం భీష్మునిలో ప్రస్ఫుటమౌతుంది. ప
నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా జీవితాన్ని గడపలేక, తన ఇష్ట
గెలిపించుకునే అవకాశం లేక మరణాన్ని ఆశ్రయిం
అభిమానం అంబలో వ్యక్తమౌతుంది. ఈ రెండు పాత్ర
ఆధారంగానే భారత కథను, ముఖ్యంగా కురుక్షేత్ర య
స్వరూపాన్ని రచయిత వ్యక్తం చేశాడు. కర్ణుడు అనుభవిం
మానసిక సంఘర్షణను సైతం రచయిత సువ్యక్తం చేశా
ఎన్నో ఆధునిక భావాలను కథలో చొప్పించాడు. భార
కథను, భారత పాత్రలను సరికొత్త కోణం నుండి ఈ నవల
తెలుగులోనికి అనుసృజన చేసిన వేలూరి కృష్ణమూర్తి గా
అభినందనీయులు.

డా. నల్లపనేని విజయలక్ష్మి
గుంటూరు. ఫోన్: 970 166 7350.